

Bilaga C:

Matriser med kvalitetsindikatorer för observation och utveckling av undervisningen

Matris 1

Förskollärare egenvärdering					
	Ämnesansvar	Aktivitetsansvar	Relationsansvar	Resultatansvar	Verksamhets- och egenutvecklingsansvar
Expertkunskap	Förskolläraren presenterar, problematiserar och förklarar nyttan av området på ett sätt som intresserar barnen för det som ska läras och upptäckas. FSK har mycket goda ämneskunskaper. FSK visar föredömlighet genom att sända tydliga budskap till barnet via lärandemiljöns utseende och materialval samt genom att tala om sin inställning till lärande med stort engagemang och närvaro. FSK vågar utmana sig själv och barn-/personalgruppen för att nå ännu bättre resultat och kan på vägen våga misslyckas i strävan att utveckla verksamheten.	Förskolläraren väljer aktiviteter som gör att barnen kan utforska, förstå och bidra med sina inlägg och insikter. Tempot är medvetet varierat och tiden utnyttjas effektivt. FSK identifierar bästa angreppssätt och metod för att föra varje barns lärande och utveckling vidare, även i lek. Barngruppen får aktivt medverka i beslut, i eget lärande och i samlärande. FSK utvecklar verksamhetens tillgänglighet genom att anpassa den pedagogiska, den fysiska och den sociala miljön i relation till barnens lärande. FSK visar föredömlighet med tydliga rutiner och system som möjliggör och stödjer barnens självkontroll och egenansvar. FSK visar sin föredömlighet genom att agera som barnen bör göra, rör sig bland barnen och visar nyfikenhet inför deras tankar, intressen och arbete hela arbetsdagen.	Förskolläraren skapar ett tryggt socialt klimat och förtroendefulla relationer i gruppen genom att visa övertygelse om att barnen vill utvecklas. FSK frågar efter och visar nyfikenhet inför barnens tankar, hjälper var och en att sätta ord på sina idéer och önsknings samt ger gensvar. FSK hjälper barnen att se saker utifrån olika perspektiv. FSK tränar gruppens och individens självkontroll och konfliktlösning och visar själv auktoritet, lugn, saklighet och självbehärskning i stressiga och komplexa situationer. FSK visar sin föredömlighet genom att vara guide till vuxenlivet och att med värme, glädje och humor visa att hen tycker om barnen. FSK utvecklar dialogen med barnens vårdnadshavare och skapar förtroendefulla relationer över tid.	Förskolläraren utvärderar hur de egna angreppssätten i ämnesområden, aktiviteter och relationer har fungerat och hur dessa har samverkat. FSK utvärderar spontant i stunden samt med systematiska utvärderingar av gruppens och verksamhetens utveckling och effekterna av sitt eget arbete. FSK tar för givet att alla kan lära sig, visar höga förväntningar på alla, bevakar varje barns utveckling och förändrar sitt arbetssätt för dem som inte omedelbart lär. FSK utvärderar resultat, läroplansmål och verksamhetsmål kontinuerligt med arbetslaget och med barnen. FSK visar sin föredömlighet genom hög egen närvaro i aktiviteterna och verksamheten. FSK använder sig av utvärdering som exempelvis pedagogisk dokumentation som en självklar del i sitt arbete för att dokumentera och utvärdera sitt arbete tillsammans med barnen.	Förskolläraren utvecklar ständigt sitt ledarskap och sina metoder utifrån återkoppling från egna erfarenheter, från barn, kollegor, vårdnadshavare och ledning. FSK kompetensutvecklar sig på ett djupare plan genom att t.ex. ta del av ny forskning och litteratur som stödjer, stärker och utvecklar både den egna professionen och verksamhetens. FSK samverkar, reflekterar och analyserar i ett kollegialt lärande och förbättrar därmed barnens lärande och utveckling. FSK uttrycker insikt om och uppskattning av sitt uppdrag och beskriver mål, metoder och resultat med professionella begrepp och referenser till teorier, forskning och beprövad erfarenhet. FSK agerar som förebild/coach för andra medarbetare. FSK leder och ansvarar för det pedagogiska arbetet i arbetslaget med framgång. FSK arbetar systematiskt och uppfyller mycket väl de krav som ställs på FSK i den/de roller som FSK har och når mycket goda resultat. FSK driver och initierar utvecklingsarbete.
På god väg	Förskollärarens undervisning grundas i läroplanen samt forskning och beprövad erfarenhet. FSK presenterar intresseväckande områden och förmedlar kunskapens mål eller nytta i samhället och i livet. Produktion kan ibland gå före ett djupare lärande. FSK har goda ämneskunskaper. Lärandemiljön är inbjudande.	Förskolläraren har olika angreppssätt och metoder och tar ofta hänsyn till gruppens nivå. FSK anpassar delvis metoder för enskilda barn. FSK har ordning och struktur i arbetet. FSK överlåter vissa rutiner och visst bestämmande till barnen men arbetar inte systematiskt med att träna alla till ansvarstagande. FSK visar sin föredömlighet genom att agera som barnen bör göra, kommer i tid och är välplanerad.	Förskolläraren arbetar med det sociala klimatet i förskolan, genom att visa värme och intresse. FSK provar olika metoder för samarbetssträning men tenderar att själv lösa konflikter enskilt med de berörda snarare än att utveckla barnens förmåga till konfliktlösning. FSK visar barnen på lösningar, oftast utifrån ett visst perspektiv. FSK visar oftast lugn och självbehärskning samt använder endast i undantagsfall tillsägelser, påföljder och belöningar för att upprätthålla lugn och ordning. FSK frågar efter och visar nyfikenhet för barnens tankar, hjälper var och en att sätta ord på sina idéer och önsknings och ger gensvar. FSK skapar goda relationer till vårdnadshavarna genom vänligt intresse och tydlighet.	Förskolläraren utvärderar och reflekterar kring sitt eget arbete och barnens utveckling. FSK reflekterar tillsammans med barnen för att synliggöra lärandet och utvecklingen. FSK omfattar idén att alla kan lära sig och uttalar höga förväntningar. FSK genomför extra anpassningar på gruppnivå för att tillgängliggöra verksamheten. FSK visar goda resultat.	Förskolläraren tillämpar ett konsekvent ledarskap och utvecklar sin ledarroll genom att kompetensutveckla sig. FSK prövar nya arbetssätt, samt tar del av andras, och delar ibland egna idéer och material. FSK motiverar och analyserar sina didaktiska val utifrån egna erfarenheter och referenser. FSK leder och ansvarar för det pedagogiska arbetet i arbetslaget. FSK arbetar systematiskt och uppfyller de krav som ställs på FSK i den/de roller som FSK har och når goda resultat.
Utvecklingsbehov	Förskolläraren gör ibland avkall på lärande eller förenklar för att främja god stämning. Materialet tenderar att styra undervisningen. Strukturer, ordning och reda är inte alltid självklara. Lärandemiljön sänder delvis motstridiga eller svårtolkade budskap.	Förskolläraren berättar och ställer frågor till barnen, men dessa ges begränsat utrymme att själva utforska, bidra till eller öva sig i beslutsfattande eller FSK ger barnen stort utrymme med liten vägledning. FSK kontrollerar ordning genom likartade aktiviteter med ett fåtal metoder och val eller växlar ständigt aktiviteter, metoder och rutiner med risk för oordning och osäkerhet. FSK visar barnen på vad som är önskvärt beteende men följer inte alltid upp eller slutför och brister därmed i sin föredömlighet. FSK är otydlig med sina förväntningar.	Förskolläraren arbetar inte aktivt med socialt klimat och relationer. FSK använder tillrättvisning och belöningar ad hoc och brister i ledarskap, blir alltför privat. FSK utgår från ett eget perspektiv, snarare än att tydliggöra flera sätt att se på frågor eller idéer. FSK tenderar att se gruppen som enhetlig och förklarar barns sociala svårigheter som individuella snarare än kontextuella. FSK tar kontakt med vårdnadshavare vid behov.	Förskolläraren reflekterar och utvärderar men involverar sällan barnen. FSK:s utvärdering är problemorienterad snarare än utvecklingsorienterad. När barn visar svårigheter sänker FSK förväntningarna och påkallar hjälp snarare än att förändra sitt arbetssätt. FSK kan tendera att fokusera på attraktiva barnprodukter snarare än utvecklingsprocess och lärande.	Förskolläraren reflekterar över verksamheten men kopplar ännu inte till förändringar i arbetssätt. FSK arbetar reaktivt och är inte alltid förändringsbenägen. FSK diskuterar uppgifter och arbetstid men analyserar sällan sina pedagogiska mål, metoder och resultat och tar sällan del av andras eller delar egna idéer.

Matris 2

Barnskötare egenvärdering					
	Ämnesansvar	Aktivitetsansvar	Relationsansvar	Resultatansvar	Verksamhets- och egenutvecklingsansvar
Expertkunskap	Barnskötaren organiserar och presenterar aktiviteter, miljöer och material på ett sätt som intresserar barnen för det som ska läras och upptäckas. BSK förenar lärande och utveckling med omsorg och trygghet för barnen. BSK visar föredömlighet genom att sända tydliga budskap till barnet via lärandemiljöns utseende samt genom att tala om sin inställning till lärande med stort engagemang och närvaro. BSK vågar utmana sig själv och barn-/arbetslaget för att nå ännu bättre resultat och kan på vägen våga misslyckas i strävan att utveckla verksamheten.	Barnskötaren väljer aktiviteter som gör att barnet kan utforska, förstå och bidra med sina inlägg och insikter. Tempot är medvetet varierat och tiden utnyttjas effektivt. BSK identifierar bästa angreppssätt och metod för att föra varje barns erfarenheter och utveckling vidare, även i lek. BSK använder många olika metoder, verktyg och constellationer och inspirerar till olika aktiviteter. Barngruppen får aktivt medverka i beslut, i eget lärande och i samlärande. BSK medverkar i att tillgängliggöra utbildningen. BSK visar sin föredömlighet genom att agera som barnen bör göra, rör sig bland barnen och visar nyfikenhet inför deras tankar, intressen och arbete hela arbetsdagen.	Barnskötaren skapar ett tryggt socialt klimat och förtroendefulla relationer i barngruppen genom att visa övertygelse om att barnen vill utvecklas. BSK frågar efter och visar nyfikenhet inför barnens tankar, hjälper var och en att sätta ord på sina idéer och önskaningar samt ger gensvar. BSK hjälper barnen att se saker utifrån olika perspektiv. BSK tränar gruppens självkontroll och konfliktlösning och visar själv auktoritet, lugn, saklighet och självbehärskning. BSK visar sin föredömlighet genom att vara guide till vuxenlivet och att med värme, glädje och humor visa att hen tycker om barnen. BSK skapar goda relationer till vårdnadshavarna genom vänligt intresse och tydlighet.	Barnskötaren tar för givet att alla kan lära sig och visar höga förväntningar på alla. BSK reflekterar över och utvärderar läroplansmål och verksamhetsmål kontinuerligt med arbetslaget och med barnen. BSK tar stort aktivt ansvar och engagerar även andra till ökat ansvarstagande. BSK samarbetar med arbetslaget för att erbjuda en god miljö för utveckling, lek och lärande på ett framgångsrikt sätt. BSK visar sin föredömlighet genom hög egen närvaro i aktiviteterna och verksamheten.	Barnskötaren utvecklar ständigt sitt ledarskap och sina metoder utifrån reflektioner från barn, kollegor, vårdnadshavare och ledning. BSK kompetensutvecklar sig t.ex. genom föreläsningar och litteratur. BSK samverkar, reflekterar och analyserar i ett kollegialt lärande och förbättrar därmed barnets lärande och utveckling. BSK uttrycker insikt om och uppskattning av sitt uppdrag. BSK agerar som förebild/coach för andra medarbetare och driver aktivt förändring och nytänkande tillsammans med kollegor för verksamhetens bästa. BSK uppfyller mycket väl de krav som ställs på BSK i den/de roller som BSK har och når mycket goda resultat.
På god väg	Barnskötaren deltar i och initierar aktiviteter tillsammans med barnen på ett sätt som gör barnen intresserade. Produktion kan ibland gå före ett djupare lärande. Lärandemiljön är inbjudande. BSK skapar trygghet och omsorg för barnen.	Barnskötaren har olika angreppssätt och metoder och tar ofta hänsyn till gruppens nivå. BSK anpassar delvis metoder till enskilda barn. BSK har ordning och struktur i arbetet. BSK överläter vissa rutiner och visst bestämmande till barnen men arbetar inte systematiskt med att träna alla till ansvarstagande. BSK visar sin föredömlighet genom att agera som barnen bör göra, kommer i tid och är välplanerad.	Barnskötaren arbetar med det sociala klimatet i förskolan genom att visa värme och intresse. BSK provar olika metoder för samarbetsträning men tenderar att själv lösa konflikter enskilt med de berörda snarare än utveckla barnens förmåga till konfliktlösning. BSK visar barnen på lösningar, oftast utifrån ett visst perspektiv. BSK visar oftast lugn och självbehärskning samt använder endast i undantagsfall tillsägelser, påföljder och belöningar för att upprätthålla lugn och ordning. BSK har de samtal med vårdnadshavarna som verksamheten kräver.	Barnskötaren utvärderar och reflekterar kring sitt eget arbete och barnens utveckling. BSK synliggör lärandet för barnen. BSK omfattar idén att alla kan lära sig och uttalar höga förväntningar. BSK kan ibland ha svårt att omsätta sin teoretiska förståelse i praktisk metod. BSK utvärderar ibland med barnen. BSK samarbetar med arbetslaget för att erbjuda en god lärandemiljö. BSK prioriterar när det krävs och fullföljer av egen kraft sina uppgifter. BSK genomför extra anpassningar på gruppnivå för att tillgängliggöra verksamheten. BSK visar goda resultat.	Barnskötaren prövar och utvecklar sin ledarroll genom att kompetensutveckla sig. BSK prövar nya arbetssätt samt tar del av andras och delar ibland egna idéer och material. BSK samarbetar med arbetslaget om barn, rutiner och verksamhetsutveckling. BSK bidrar till ett gott arbetsklimat, lyssnar på andra, visar andra uppskattning och kan ompröva sin uppfattning i diskussioner. BSK är lyhörd för verksamhetens behov och tar egna initiativ. BSK når goda resultat.
Utvecklingsbehov	Barnskötaren deltar i aktiviteter med barnen men gör ibland avkall på lärande eller förenklar för att främja god stämning. Materialet tenderar att styra utbildningen. Strukturer, ordning och reda är inte alltid självklara.	Barnskötaren ger barnen litet utrymme att själva utforska, bidra till eller öva sig i beslutsfattande eller BSK ger barnen stort utrymme men liten vägledning. BSK kontrollerar ordning genom likartade vuxenstyrda aktiviteter som återkommer eller fri lek utan att aktivt närvara själv. BSK visar barnen på vad som är önskvärt beteende men följer inte alltid upp eller slutför och brister själv i sin föredömlighet. BSK är otydlig med sina förväntningar.	Barnskötaren arbetar inte aktivt med socialt klimat och relationer. BSK använder tillrättavisningar och belöningar och bestraffningar ad hoc, brister i sin föredömlighet och blir alltför privat. BSK utgår från ett eget perspektiv, snarare än att tydliggöra flera sätt att se på frågor eller idéer. BSK tenderar att se gruppen som enhetlig och förklarar barns sociala svårigheter som individuella snarare än kontextuella. BSK tar kontakt med vårdnadshavare vid behov.	Barnskötaren utvärderar spontant men resultat diskuteras sällan med barnen. BSK:s utvärdering är problemorienterad snarare än utvecklingsorienterad. När barn visar svårigheter sänker BSK förväntningarna och påkallar hjälp snarare än att förändra sitt arbetssätt. BSK kan tendera att fokusera attraktiva barnprodukter snarare än utvecklingsprocess och lärande.	Barnskötaren reflekterar över verksamheten men kopplar ännu inte till förändringar i arbetssätt. BSK arbetar reaktivt och är inte alltid förändringsbenägen. BSK diskuterar uppgifter och arbetstid men analyserar sällan sina pedagogiska mål, metoder och resultat.